

טיפ פדגוגי: החציון

מאת: קלאודיה ברמן – רכזת מדידה והערכה במרכז פסג"ה לוד

כולנו מעריכים באמצעות מבחנים, מכינים מיפויים, מחשבים ממוצעים ועל סמך ציון הממוצע מסיקים מסקנות ומקבלים כל מיני החלטות.

אבל חשוב לדעת שבנוסף לממוצע יש עוד כמה מדדים סטטיסטיים חשובים שכדאי להכיר אותם. הפעם נלמד על מדד החציון.

בדומה לממוצע, גם החציון הוא מדד מרכזי שמתייחס לקבוצה של מספרים. החציון מייצג את המספר האמצעי בגודלו מבין קבוצת המספרים, כשהיא מסודרת לפי הסדר מהקטן לגדול ...

פעמים רבות מזכירים את הממוצע כמדד שמייצג את ההישגים של קבוצת תלמידים, אך לא תמיד הוא מייצג את התמונה המדויקת. למשל כשמציינים שהממוצע של הכיתה עלה, לא בהכרח העלייה בממוצע מייצגת עליה בהישגים של כלל התלמידים. ייתכן שכמה תלמידים "חזקים" העלו את ציוניהם כדי "למשוך" את הציון הממוצע של כל הכיתה למעלה ולתת אשליה של עליה בכלל הכיתה. זאת כי הממוצע הוא מדד רגיש, שמושפע מכלל המספרים בקבוצה. לעומת זאת, החציון הוא פחות רגיש ואינו מושפע מערכים קיצוניים. לכן, מבט בציון החציון ישלים את המידע וייתן תמונה מדויקת יותר. החציון יאפשר לנו לבחון האם הציון של התלמיד האמצעי השתנה ואיך העלייה בציון הממוצע "התחלקה" בין כלל התלמידים.

אז במה כדאי להשתמש, בציון הממוצע הכיתתי או בחציון ?

אין מדד שהוא תמיד טוב יותר.

המדד "הטוב ביותר" תלוי בקבוצת המספרים שהוא מודד ובשימוש שאנו רוצים לעשות.

לרוב, כדאי לשלב שימוש בכמה מדדים: ממוצע, חציון ואף מדדים נוספים.

מצ"ב [קישור לסרטון](https://www.youtube.com/watch?v=-UJs-JdZgeA) של משרד החינוך הכולל הסברים נוספים על החציון ודרך החישוב:

<https://www.youtube.com/watch?v=-UJs-JdZgeA>